

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztőségi szállás:
külső szénutca Sikó-ház, 36 számmal.
Kiadó hivatal:
Stein János könyvkereskedésében.

Előfizetési díj:
Évnyegyedenként 3, félre 6 pfrt, külföldre évfolyamként 4 pfrt.
Megjelenik a K. Közlöny minden Keddén, Csütörtökön és Vasárnap.
Hirdetések minden egyes hirdetés után 10 pkr bérletdíj és minden negyvenhárom egy sor után
számítandó 4 pkr beküldése mellett közzétételnek.

A lap szellemi érdekeit illető közlemények a szerkesztőséghez, az anyagi ügyeket tárgyzók u. m. előzetes, hirdetések, reclamatiók sat. a kiadó hivatalhoz utasítandók bérmentesítetten.

COLONIALIS ÉS RÉPACZUKOR-KÉRDÉS.

II.

A nádiak nem tudnak versenyezni? Hál Istennek, hogy van pályázat, különben, ki tudja, hogy fizetnők ma a cukrot, de úgy látszik, mégis tudnak egy kicsit versenyezni fölfelé; különben nem érthetnők, hogy a nádiak f. é. február hó óta folytonosan feljebb hágtatták a nádméz árát, mert akkor mázsája 39 1/2 fton kelt, ma ugyanazon minőségű 47 1/2 pfrt.

Hogy a nádiak a gyártással föl hagyjanak, azt már kötvé hiszszük, ez csupa ijesztgetés; hej jól tudják, hogy jobb egy sült veréb sat. — A munka-megszüntetéssel fenyegetődzés ártatlan gyártulajdonos — Strike. Lám a munkások, ha strike-znek, előbb-utóbb mégis munkához fognak, és dolgoznak a... régi fizetésért. — A gyártulajdonos — strike tehát még kevesebb tartalma lehet, mert régi közmondás, „ha jármot adsz, kapsz harisnyá posztót”, „für Wiener bekömmnt man Diener.“

A monopolizálásra nézve szerény véleményem szerint a répasok bajosan üzhetnek egyedáruságot, mert a répaczukur gyártásra nem szükséges oly nagy üzleti tőke mint a colonialis gyár folytatására, annál fogva hamarabb találkozhatnak concurrensek; a mai világban sok lévén az ember, kik élni akarnak, nem tagadhatni ugyan, hogy a colonialisok, míg egyedül uralkodtak, minden autokratia mellett meglehetősen, de azért még nem istentelen nyereséggel, elégedtek, mindazonáltal jobban lehet félni, hogy a nádiak, ha a répasokat magokba fölmenetlik (aufgehen lassen) egyedáruskodhatnak. Exempla sunt odiosa! nézzünk a legközelebbi időből egyet.

A védvám-egyleti papirgyárnokok kivették, hogy a jobb minőségű azon minden angol, s francia papírra oly adót róttak, miszerint az utóbbiak a védvám-egyleteikkel nem versenyezhetnek. Ebben nem láttunk semmi rendkívülit, hisz az angol és francia papír nem védvám-egyleti, ám az álladalomban termelt répát a gyarmati nádkedviért csak nem lehet se francziának, sem angolnak nevezni? De a java most jó. Mihelyt a védvámosoknak sikerült a francziát, s angolt a piacról leszorítaniok, egyszer csak tudtára adják mindenkinek, hogy mátol fogva a papír ára 20% drágább. Tessék aztán refutálni, miután egyetértőleg strike-znek illetéknéppen; még a pi-

cziny keresesorai és orlati gyár is 8% szőkött, no ebben legalább az a jó, hogy míg a többiek pengőben, ő csak váltóban procedált, hiában! „Wie die Alten brummen, so die Jungen summen.“ Ezen papirgyár-csinben csak a Thode-gyár Drezdában nem vett részt; ez még most is úgy adja papírát, mint azelőtt, van is baja, a többiek haragusznak. Könnyű nekik, miután a versenyt ebrudon kihányták. Ám Thode-ék meddig tudnak majd a fogyasztók szükségének eleget tenni? Ha tehát az egész védvám egylet papirgyárnokai egy huron pendulni képesek, mennyivel inkább négy illetőleg három nádi, ha a répasokat leteritniök sikerülend?

A fogyasztási adó egy cseppet se változtat a dolgok állásán; egy bizonyos cukor mennyiség csak elfogy; vagy Péter, vagy Pál fizeti a fogrontó czikk után az adót; ha a nádiak kevesebbet gyártanak, úgy szükségképpen a répasoknak több a dolguk, tehát a mennyivel azok kevesebbet, annyival ezek megint többet fizetnek, és így a dolog megint... quite, vagy talán többet ér a nádiak garasza, mint a répasok három krajczára? A nemzetgazdasági tekintetben fölhozott aggály borzasztó alaptalan, Cseh- s Morvaországban még egy annyi répaczukur gyár ha fölállna, még úgy se lehetne... éhségtől tartani. Bár ne is termelnének egyebet répánál, legalább egy kicsiny, picziny vasut mellett még Erdélyből is el lehetne látni elég maléval, s egyéb gabonával. Az ottani répatermelésnek legfeljebb azon rász (?) következőse fogna lenni, hogy a többi tartományok egyéb gabonam-termelése egy kis lendületet kapna, terményeiket emberségesebben árón eladhatnák, mi által a mostani adóképtelenség is szűnnék.

A nádiak irányukban kiváló tekintetet igényelnek? Ugyan mert három-négy ember eddig egyedül szabhatott árt egy czikk dolgában, most pedig százan is szállottak sikra? Hisz akkor nagyobb joguk lehetne a régi szekereknek az álladalomhoz fordulni, védené meg őket a vasutak ellenében, mert ezek most többet szállítanak és nyerne is, holott ők a szekeresek századok óta egyedül szállítottak minden terüt, még pedig becsületes ár és fizetés mellett, tehát az álladalom köteleme lenne nehezíteni a vasuton szállítást, hogy ők is annyit nyerheszenek! Különbben a nádiak jól tudják, hogy most husz annyi cukor fogy, mint csak 20 évvel ezelőtt. A fogyasztás ezen növekedő voltából magyarázható, hogy a jól instrualt répaczukur-gyárak miért nyertek ennyit.

Most már azon kérdés merül fel: Cseh- s Morvaor-

szágban, Sziléziában ezen répaemészlő vállalatok miért virágoznak; a magyarországiak egy része: a pesti, kassai, azután a kolozsvári miért buktak meg, holott Magyarhon a cukoranyagartalmazó termények Kanaánja lehetne? A kolozsvári — meglehet bukkott — mert a gyár építése, s felszerelése — mint mondják, de hinni nem akarjuk — elején készakaratos ferdeséggel történt; de a pesti és kassai? Vagy nem fektettek elég erőt a vállalatba, vagy mert a répát a gyár töviben nem termelték elég mennyiségben. Már ha a répát bár csak néhány mértföldnyiről hozatni kell, nagy baj, mert egy mázsa répából tán kedvező esetben 6 — 8 font cukoranyagot nyernek, de nem 8 fontért, hanem 100-ért kell fizetni a hozatalbért, ez pedig bizonyos bukás.

A nádiak még mondják, hogy mit fog a világ csinálni, ha ők nem gyártanak, és vagy néhány évig a répának nem lesz cukoranyaga, vagy plane répa nem is teremne? A „ha“ még nem bizonyosság. Hát „ha“ minden nádszállító hajó elsüllyedne, mit csinálna akkor a világ? Ha a nádiak erre felelnek, úgy mi is felelünk az ő kérdésekre.

A kenyéririgység ezen kérdésében a négy matador legfeljebb egy plausibilis okot állíthat föl; miután a répaczukur-gyártás miatt kevesebb nád szükséges, ennek csekélyebb behozatalából kevesebb vám gyűl be; tehát a károsító répaczukur-gyártás pótolja a hiányt. Ám mi közük a nádiaknak a behozatali adó nagyobb, vagy kisebb voltával, ha rájuk nem rójják.

Vajjon a nádiak jutányosabban fogják-e árulni a cukrot (már is sugdosták, hogy a font nádméz nem sokára két ezüst huszas is lesz,) ha a répaczukur gyártók az az a cukorfogyasztó közönség az államkincstár irányában köteleességét teljesíteni fogta?

Vajjon az álladalom, melynek lelke az adózó fogyasztó és termelő, fog-e ez által valamit nyerni? Vagy talán 3 — 4 gazdag ember többet latol-e 40,000,000 embernél?

Ha nem tudnak concurrálni, mi köze a fogyasztóknak, hadd gyártsanak ők is répát? De drága gépek nem arra való! Vajjon a közönség készíttessen minden etablissement-nak más gépeket, ha ezek újabb találmányok miatt a régi hasznót nem hajthatják?

RÉPA-CZUKRÁSZ.

SAPHIRA.

Köszoruzott pályamű.

Irtá

HALMÁGYI SÁNDOR.

(Folytatás.)*

II.

Szidónia.

Másnap ugyancsak felsültött volt már a nap, mikor Márkházi felébredett, s a melyek az éjen meglátogatták, szép álmai félbeszakadának. Nehány perc telt el, míg rendbe szedé gondolatait, s lassanként tisztuló emlékezőtehetsége legyőző határozatlan kétkedését az iránt, ha vajlon nem csak álom volt-e az is, a mi vele valóban történt, s a min végiggon-dolni egy hozzá hasonló tüzes phantasiájú kalandornak annyi volt, mint egy pillanatra ismét átérezni azon regényes örömlévet, a mely-lyel őt a tegnapi viharos est megajándékozta. Oly szép, oly magasztos érzések közt merült volt álomba, s ime, képzeteinek csak egy pillanatilag tartó aranyesője után, most mindez érzések, álmok és képzetek még egyszer oly pompázó, tündéri ezerszínben fakadtak fel lelkében, kimondhatlanul szép és friss zománczot adván kedélyének, mint a mosolygó tavasz az ébredő természetnek. Oh boldog lovagi kor, midőn az ábrándos első ifjúság elmúltával, a férfiu évek középett is ily bűbajos zománcz aranyozá a kedélyeket!

* Lásd a Kolozsv. Közl. 105-dik számát.

Márkházi, bár sokkal fiatalabbat mutatott, már betöltötte volt a kerek évszámot, melyen túl az élet pályatere komolyabb magatartást, higgadtabb gondolkozást igényel. Deli, majdnem ifjonezi alakját és kedélye olvadékony-ságát tekintve, senkise mondta volna, hogy harminczöt éves, — pedig úgy volt. Férfiu vala ő, de mint a sors kegyeltje, a kit a szerencsétlenségek középett is mindig ér valami vigasztaló, mindeddig nem tudott még kiábrándulni azon boldog álmokból, a melyek az első ifjúság szép korával járnak, s ugyszólvá a lélek melegsugárzásának folytonos táplálékot nyújtanak. Nemes szenvedélyek kohója volt e lélek, de ezek közt a leghatalmasb, a mely a többinek is edzője és irányadója, a szerelem nála még soha se ment át lassan forrongó állapotból visszafojthatlan lángolásba vagy le nem hűthető izzásba, hogy talán — a mi oly gyakran történik — önmagát fölemészítve, a kimerültség hamvát hagyja hátra. Ő nem mondhátá, hogy valaha szerencsétlenné érezte volna magát, de soha se is volt oly boldog, mint azon pillanathban és pillanat óta, a midőn Szidónia phantastikus alakját és egyéniségét megismeré; oly édes remegés, oly magasztos szorongás soha se járta át keblét, mint e perczben, a midőn reá gondolt.

Alig várta, hogy felöltözve, elhagyhassa komor toronyoszobáját, a melybe csak egy kised ablak apró üvegkarikáin szűrődtek be a nap aranyló sugarai; már magában azon gondolat-ra, hogy azonnal viszont fogja látni azt, a kinek ő egy megmagyarázhatatlan szent ihletettség-nél fogva majdnem égi küldetést tulajdonított, nagyokat dobant szíve és zsiabongó, kéjes láz futott végig tagjain; öltözkéire pedig soha se fordított annyi gondot, mint ez alkalommal, úgy hogy midőn tetőtől talpig készen volt, a homályos szoba közepén egy levente állott,

egy fejedelmi hölgy szerelmére méltó, nem mintha nagyon szép fiu lett volna, mert arcvonásai talán nem is valának elég szabályosak; de e deli, félmagas, karcsu termet, melyet a magyar öltözet még inkább kiemelt, a nemes, büszke s még se hetyke magatartás, a kifejezésteljes fő vállig erő, gesztenyeszín furtokkal, s ehez a még romlatlan, nemes lelket vissza-tükröző arc, a melynek az erős szemöldök és meghajtott sasor talán igen erőlyes kifejezést kölcsönöznek vala, ha azt a kék szemek ábrándos tört tekintete, s egy epedő mosoly a szép metszetű ajkak körül nagy mértékben nem szelidítette volna; mindezek együtt oly kellemes hatású egészet képezének, hogy nem sokat mondunk, midőn Márkházit ismételve is csinos fiúnak nevezzük, a kin épp úgy megakadhat az udvari hölgy szeme, mint az egyszerű polgárlányké. Mint ifjú legény szakállat nem hordott, csinos bajszát pedig legényesen gondozta, a mi szőke-barna arcának az ifjúság friss színet kölcsönöz. Öltözte nem volt pompázó, de rangjához illő. Szederjes, kurta mente fűtte széles vállait finom angol posztóból varrva, selyemzsinórzattal, nagy vörös karneol-gombokkal; feszes, galambszínű nadrágán igen szépen illett a kék galand, a melylyel ki volt hánnya, mint szintén a selyemrojtis szatytyán-csizmáján, a melyen lovagi sarkantyú fénylett. Karcsu derekát ezüsttel átszőtt finom törökendő folyta körül, mely keleti öltözetnek még festőibb kinezést kölcsönözött, s az akkor Magyarországon uralkodott török divat befolyására mutatott.

Már felkötö derékára megszokott görbe kardját, már kezébe vette volt egyszerű darutollas süvegét, hogy induljon, a midőn egyszerre lágy női hang, epedő, fájdalmas és kimondhatlan édes bája hang üt meg füleit. Visszafojtott lélekzettel hallgatózott, aztán

egyszerre az ablakhoz lépett, s lassan kinyitá annak egyik szárnyát.

Egy nagy elhanyagolt kert tűnt fel előtte, s roppant vén fákkal, hosszú, zöld lombfolyosókkal, melyek egyikében Szidónia fehér lenge alakját pillantá meg, ki andalgva ballagott tova, e sajátszerű dalt énekelve gyöngéd, légiész ezüsthangjával:

Hogy ha én bogárka volnék,
Tarka-barka kis bogárka,
Földön, fűben nem mászkálnék; —
Mert itt alatt a védtelen
Zsarnok ember kénye bántja.

Mért nem vagyok én madárka,
Szabad szárnyu kis madárka?...
Elrepülnek messze... messze...
Távol vadon ligetekbe,
S ott laknám én, tört nem félve.

Oh ha volnék szabad szellő,
Kit földi terh nem nyűgözhet?...
Felszállnék lengedezve,
Fel az égbe... fel az égbe...
S ott maradnék mind örökre!

Oly kimondhatlanul mély szomorúság, oly megkapó szelid panaszkodás, oly angyali ábrándozás egy jobb lét felé, s mégis annyi önmegadás és szent, szelid türelem volt kifejezve ez egyszerű, naiv dalban!

Maga szerző annak szövegét is éneket is Szidónia, e megfoghatatlan nemes származású gyermek, a kinek harmatként tiszta és gyöngéd lelke azon szűz és szeplőtlen vala, mintha csak akkor nyerte volna lételet a szent természetből, a mely gazdag anyai öléből csak igazat tud az életre kibocsátani; de nem egyszer különös előszeretettel, vagy talán egy magasabb titkos szellemi eredet törvényeinek engedve, gyermekei közül némelyeket pazarul

A kolozsvári keresk. és iparkamara f. é. jul. 3-án tartott r. közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

(Hivatalos kivonatban.)

Elnök: Dietrich Samuel. Jegyző: Gámán Zsigmond, titkár

A vizsgálatra benyújtott pénzalap-kimutatások közül el lön fogadva kolozsvári fűszerkereskedő Knausz Antal uré, ellenben abrudbányai kereskedő F. M. és T. D. uraké, valamint zalathnai kereskedő L. A. uré a bizonyítványaikban előfordult hiányok miatt visszautasított.

Özv. Sch. A. Zalathnáról bizonyítványt kérve tőzsczime jegyzőkönyvbe iktatására, válaszoltatott, hogy folyamodónó a k. fejevári cs. kir. járáshivattól csak szatócság folytatására lévő feljegyzés, mint ilyen a keresk. és iparutatisás 55. §. értelmében s a m. igazságügyi ministerium 1855. jan. 20-ról kelt rendelete szerint, sem pénzalapkimutatásra, sem tőzsczime bejegyeztetésére nem köteles.

A m. vásárhelyi cs. k. megyei törvényszék parajdi kereskedő Keresztes Kajetan folyamodványát közli, s véleményt kér e kereskedés tőzsczimének bejegyeztetésére iránt. Válaszoltatott, hogy miután folyamodó hitelesen behozta, hogy már 1852-ben jogszertű üzlettel bírt, hatalmában áll üzletársakat venni fel a nélkül, hogy pénzalapjának újabb kimutatására volna szorítva, azonban társai foltvételéről a polit. hatóságot értesítnie, s ha tőzsczimét jegyzőkönyvre akarja vétetni, a m. cs. k. igazságügyi ministerium 1855. jan. 20-ról kelt rendelete szerint a társasági szerződést a cs. kir. megyei törvényszékhez be kell adnia.

A m. cs. kir. helytartóság tudatja, hogy Ö. cs. kir. Apost. Felsége idei april 20-ról kelt határozata által megengedni kegyeskedett a házalóknak, hogy a házalási törvény 12. §. o. pontja alatt értett tilalom alól ki legyenek véve az üvegre festett szent képek, s oly készítmények, a melyeken a madarak papírra ragasztott természetes tollak által képezetnek. — Szolgálat tudásul.

A m. vásárhelyi cs. kir. megyei törvényszék tudatja, hogy m. vásárhelyi fűszerkereskedő Álgya Dániel tőzsczime bejegyeztetett. — Tudásul vétetik, s a tőzsczimékről vezetett jegyzőkönyvbe iktatatik.

A m. cs. kir. keresk. ministerium értesít, hogy az alsó-ausztriai iparegyesület titkára Heinrich A. az egyesülettől alapított s jelenleg az ő kiadó sajátjává lett iparczimtár II. részét, a mely a tartományi czimeket foglalja magában, 1858-ra kiadni szándékozik. Nézett titkár ur e czimek beküldéseért a keresk. és iparkamarákhoz akarván folyamodni, a m. ministerium ezennel felszólít, hogy az érkező megtalálásnak a kamara pontos készséggel igyekezzék megfelelni, miután a szándékolt vállalat közhasznosságát maga a m. cs. kir. ministerium is méltányolja. — A kamara kedves kötelességének ismerendi a tervezett czimtartást a szükséges adatok átszolgáltatásával gyámolítani.

Az alsó-ausztriai iparegyesület előfizetési felhívásokat küld a jelen év folytán kiadandó kereskedelmi és iparczimtár I. kötetére, a mely az eddigénél tettelesen bővített tartalommal ellátva a bécsi czimzeteket hozandja. — A felhívások a kamara-kerület kereskedői közt kiosztattak.

ruház fel bámulatra ragadó lelki tehetségekkel. Miért hogy az emberi lényalak, a melyben e nemes anyagok egy félreismerhetlenül magassabb képződés céljából letéttetnek, miért hogy oly szűk, oly törékeny! ... Az égi szellemrészek, míg parányiak, s csak ébrednek, megférhetnek ugyan e formában, de mihelyt rendeltetésük szerint fejlődésnek indulnak, egy foktól túl idegenül érzik magukat e földi karok közt, s kínos harcot vívnak azoknak durva ölelései ellen, hogy, ha már a tökély útja itt alant nem nyílt meg előtük, legalább visszarpöngessenek szűnni tudó testvéreikhez a természet szent kebelében, a mely hiába leheli ki őket az életre. ... Így volt az Szipdóniával is.

(Folytatjuk.)

Az erd. gazdas. egyesület jul. 28-ki közgyűlésén tartott beszédek és jelentések.

II.

A fogalomszaki titkár jelentése.

(Folytatás.)

De legfényesebb tanulmányát az egyesület helyezett bizalomnak a m. kormány azzal adta, hogy a Kolozsvárt felállított eper- és selyemtenyésztési tanintézetet közvetlenül az egyesület felügyezése alá helyezte, a tanár megválasztását, az intézet beállítását és az ösztöndíjak kiosztását az egyesületi választmányra bízta, s azáltal alkalmat nyújtott az egyesületnek e fontos gazdasági iparágban mint valószínű országos egyesületnek működni, e célra a szükségelt költségeket 1250 pfiban bőkezűleg utalványozván.

Nem kevésbé mutatja a m. kormány bizalmát azon körülmény, hogy az országos föld-

adó ügyében az egyesület bízta meg a földbirtokosok felvilágosításával. Bár a választmányának fáradozását e téren nem koronázta közvetlenül a kívánt siker, mégis jó reményt nyújt az, hogy a m. kormány a legfőbb serelemek iránt fel van világosítva, s atyai gondoskodásában bizonyosan a lehető orvoslásról nem fog megfeledkezni.

Az anyagi téren igyekezett a választmány kiállítások rendezésével és díjak kitűzésével az állattenyésztésre, géphozató szakosztálya által czélszerű és hasznos gépek honosítására jótékonyan hatni; mi történt e téren a kezelő titkár ur és a géphozató szakosztály ügyvivője lesznek szerencsések jelentéseikben tüzetesen előadni.

Még egy ügy van hátra, a melyet csak vonakodva érintünk. Ez a választmány által megindított havi fizetek ügye. A fizetek megjelenése a második félévben megszakt, de csak ideiglenesen. Oka e megszakadásnak az anyagi és szellemi részvétlenség. Az anyagi részvétlenség előfizetők, a szellemi munkatársak nélkül hagyta a szerkesztőt. Az első hiányt az egyesületi pénztár, a másodikat már csak a szerkesztő fogja pótolni. A t. előfizetők tehát rövid idő múlva megfogják kapni az első évi folyam sajtó alatt levő második felét. Hogy pedig e fizetek jelenjenek-e meg tovább is, vagy maradjon meg a választmány az első nem sikerült kísérlet keserű tapasztalásával, a t. közgyűlés fogja eldönteni.

FINÁLY.

III.

A technical szak titkárának jelentése.

Maholnap egy évtized foly le, t. közgyűlés, hogy városunk e kis haza szellemi és nemzeti életének, mozgalmainak csaknem egyedül

A m. vásárhelyi tanács m. hó 17-ről válaszol a kamara idei april 10-ről, a m. vásárhelyi kereskedő-társulat indítványa következtében, az országos vásárok számának leszállítását érdeklő kérdésre, s a társulat véleményétől eltérőleg oda nyilatkozik, hogy az öt országos vásárt soknak nem tarthatni, miután Vásárhely feles és nagyon népes falvaktól van környezve, s a nagyobb városoktól távol fekszik; a népes környék lakosainak tehát az országos vásárok szolgáltathatják csupán a kedvező alkalmat, oly árucikk beszerzésére, a miket helyeikben föl nem lehetnek; e mellett az országos vásárok nyújtanak alkalmat arra is, hogy a kézművek készítésével foglalkozó székely nemzet, különösen faárut, az erdővel nem bővelkedő mezőségi lakosoknak eladhassa; de igazolja az országos vásárok szükségességét azon körülmény is, hogy azok mindenike eléggé népes, és a legtávolabbi helyekről jövő adók- és vevőkől látogatattik. A tanács végül felszólítja a kamarát a társulat endreutatisására ez indítványért, mint a melyre az ideiglenes utasítás 30. §. értelmében nem volt feljegyzve.

A felolvasott felvilágosítás nyomán a kamara elhatározá, hogy a m. vásárhelyi kereskedő társulat indítványát felsőbb helyre terjeszteni nem fogja. A társulattól felhozott indokokra nézt ujabbban is megjegyzi, hogy azok e kérdésnél nem lehetnek döntő befolyással, miután Erdélyben az orsz. vásárok nem csak a kézművek, de a termények és gazdas. állatok értékesítésére is szolgálnak, sőt mondhatni, hogy inkább az utolsó cikkek érdekében tartatnak s ily szempontból nézve, számukat inkább szaporítani mint apasztani kellene. A kamara e mellett az orsz. vásárokat, a közlekedési eszközök és utak jelenbeni még tökéletlen állásában, midőn Erdélynek oly sok és egymástól annyira elzárt vidéke van, mind meg anny alkalomnak nézi, a melyek nem csak az áruk értékesítésére, kicserélésre, sőt a falusi nép mivélésére, izlésének s szükségének ébresztésére s ez által a szorgalom és munkaság élénkítésére szolgálnak. A társulattól említett vándor kereskedők egyebáránt oly árukkal vannak ellátva, a melyek inkább a falusi nép szükségéhez alkalmazvák, s bejárva az ország elszigetelt pontjait, igen jó szolgálatot tesznek, mind magának a népnek, a melynek úgy szólva házába viszik a szükséges és környékében nem lelhető árukat; mind az iparnak, a melynek készítményeit így oly helyeken is terjesztik, a hova nélkülök tán nem jutott volna. A városok kereskedői tán szenvednek a verseny által, a mennyiben ugyanazon szükségek kielégítését is célozzák áruikkal, azonban közönségük még sem egy, s helyzetük mindenesetre előnyösebb s biztosabb a házaló és vándor kereskedőkéhez, mert a városi lakosság izlését, szükségét jobban kitanulhatják, bizalmát inkább megnyerhetik s ha számításukat az időszakhoz nem kötött vásárlókba helyezik, állandóbb, egyformább s határozottabb üzletkörrel bírhatnak mint versenytársaik. A kamara egyebáránt nem ismerheti felre, hogy a városi kereskedések nagy része is azon kisserű alapokon nyugszik s azon szűk körben forog, a mely az országos és hetivásárok forgalmától van feltételezve; de ez inkább állhat más kisebb város, mint M. vásárhely kereskedőiről, a kik a város és a nemességől bőven lakott szomszéd helységek közönségében állandó, s az erdélyi körülményekhez képest, mondhatni, nagyvárosias szükségekkel bíró vevőkre találnak. Ha az országos vásárok közül módosításról lehet szó, a

kamara azt hiszi, hogy nem a vásárok számának apasztására kellene célozni, hanem arra törekedni, hogy a vásárok tartásának ideje egymással, s a gazdasági körülményekkel összeütközésbe ne jöjjön, úgy hogy egyik helység vására a hozzá közelebb fekvő helységeket ne rontsa meg az által, hogy mindenik csaknem egy időben tartatik, vagy ne essék oly időszakba, a mikor a mezei munkát, vagy is ez a vásárt akadályozza. Erdélyben jelenleg 565 országos vásár tartatik évenként, s e szerint az év minden műves napjára esik kettő, még pedig úgy, hogy csekély kivétellel az időszerinti rend sincs meg zavarva; vásártartási joggal bír pedig 188 község, tehát az ország minden 15-dik községe, a mi—tekintve az egyes vidékek fennebb említett elszigeteltségét, s a közbenső utak még sok ideig hiányos állapotát—soknak nem nézhető, főleg ha az sem marad ki a számításból, hogy e vásárok közül igen kevés bír országos jelentőséggel, mert a legtöbbnek forgalma a csak legközelebbi környékre szorítkozik. A mi a városi tanács azon véleményét illeti, hogy a kereskedelmi szabályok 38. §. szerint a társulat ilyeszerű indítványokra nincs feljegyzve, a kamara megjegyzi, hogy e felfogás hibás nézetten alapul, sőt a társulatok legszebb feladatai közé tartozik, mind azon eszközökről és módokról tanácskozni s indítványokat tenni, a melyek a kereskedés közvetett vagy közvetlen emelésére befolyással lehetnek, s ilyenek a vásárok, az utak, szóval a közlekedés és forgalmi könnyűség minden eszközei, csak hogy természetesen oly szempontból fogva fel, a mely a közérdekkel teljesen megegyeztethető.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

A sztojikai fürdőről. (Vége.) A sztojikai fürdő tulajdonképp csak két forrásból áll, melyek közül egyik inkább csak ivásra, a másik csupa fürdésre használtatik. Az ivásra használt forrás tevő részei: sok repülő kénsavany (freies Kohlensäure), legtöbb benne a natron sulphuricum (glaubersalz, natrum sulphuricum) 21 1/2 konyhasó, 19 1/2 kénsavas szikeg (natron carbonica, 8 gran 16 unczia); ezen kívül nevezkedő mértékben kénsavas keserűs (magnetica carbonica) kénsavas mész) anyag (Alumina) Extractions anyag, és jodnak nyomai. Ezen forrás igen tartalmdus, a sós részek miatt nem igen tiszta, elevenítő, vidító hatással bír. Rendesen a negyedik, ötödik pohár után nyilatkozik annak olvasztó s hajtó hatása; hosszabb használat után választólag hat a bőryálkásságra; tehát gyógyító erővel bír a lép-és máj bajokban, nehézemésztésre, aranyeres bajokban, rheumás köszvényes betegségekben, rendetlen tisztulásban; annyira, hogy azily nemű betegek nagy része jó kedéllyel és javulva hagyja el a fürdőt. Az utóbbi forrás oldalánál nyúlik el a fürdő szobák sorozata, hová a gőzzel melegített vizet részecskék bocsáthatni, csak a fa-kádakat kellene réz vagy ciznezett kádakkal lecserélni, mert a fa-kádak tisztán tartása lehetetlen. Az ivásra használt forrás mintegy 30—40 vedret ad naponként; ezen forrással szemben és két oldalról mintegy 30 lak van elkészítve a gyógyvendégek elfogadására, a melyek jelenleg annyira telve vannak, hogy sok vendég kénytelen az ürölendő szállásokra várakozni; de a jövő évben e bajon is segítve lesz, mert a jelenleg itt mulató fürdő tulajdonos gróf Eszterházi Ist-

haza érdekében kifejtett munkásságát átlátván megismerni a választmányt terhes feladatának megoldásában hathatósan fogják segíteni.

De én t. közgyűlés nem pusztá szavakkal fogom a bizalmatlankodót elhallgattatni, vagy a t. közgyűlés várakozását felelőszágni — tények szólnak! a melyeket elvitatni nem lehet, ezek után méltóztassék a t. közgyűlés helyeslő vagy kárhözátó ítéletét kimondani — ezek után méltóztassék a t. közgyűlés komolyan gondoskodni, hogy ha már ott vagyunk, a hol vagyunk, mitévők legyünk, hogy állásunkból aláfelé — vissza ne sodortassunk.

1. 1854-ben febr. 21-kén történt, hogy az egyesület, akkor még egyetlen intézetén, a szellemi érintkezésnek, a merőben parlagban levő honi gazdaszat érdekének 27 egyszerű lelkes férfiú hazánk nemtőjébe, az úgy szentségbe s hazánkba helyezett erős bizalommal, tetszhalotti szendergéséből újból feléleszté. A gazdaszat kiáltó, égető szüksége volt a serkentő ösztön — az egyetlen töké a hit és remény — de sehol egy árva fillér sem, melyről a cél elérése végett rendelkezni lehetett volna.

A szerény kis társulat erejét a körülményekkel s kivételi akadályokkal párhuzamba téve, a gyümölcsészet, szőlőmésztés és boraszat emelését tűzte ki jelszavul, s éppen e célra hívta fel a honi közönség részvevő pártolását.

És ha most három és fél év leforgása után, t. közgyűlés egyesületünk működése mezején széttekintünk, nincsen a gazdaszat iparnak egyetlen jelentékenyebb tényezője is, mely programunkba mint praxis fel ne vétetett volna.

(Folytatjuk.)

ván, ki mindent elkövet a vendégek kényelméért, a jövő évre a lakoszobákat megszáporítani szándékozik.

Az idén itten megfordult gyógyvendégek száma a 100-at meghaladja, kik között elég legyen megemlítenem g. e. h. érsek Sterka Sultuz ő excellenciáját, hg Ruspoli J.-t, gr. Eszterházi J.-t, br. Bánfi E.-t, Huszár M.-et, gróf Teleki E.-t. sat. sat. Eddigél három hangászkar fordult meg itten a vendégek mulattatására. A kolozsvári másodrendű hangászkar, mely csakhamar helyet engedett a hírneves Salamon vezérlete alatti hangszkarnak; mely utóbbi felszedvén a biztosítására aláírt öszveget, egy pár napi ittmutatása után távozott; mely éppen nem művészi fogás által a gyógyvendégek nehezteletét vonta magára; végül egy háromtagu cseh hangászkar lehangolt hárfája, sivitő hegedűje, s egy fuvola hamis hangjai képezék a hangászkar ebéd alatt, mi némelyekre étvágyrontó hatást gyakorolván, időelőtti távozásuk orvosi szempontból örövendetesnek látszott.

Méltánlyattal kell említenem az ügyes szolgáltnak kész, előzékeny, és sok műveltséggel bíró fürdői orvos Szamos-Ujvár járási physicus Kapriszki urat, ki mindent elkövet a vendégek jólétéért, s a panszra okot szolgáltatható környülményeket, mint a kormány által kiküldött fürdői orvos, elhárítani igyekezett.

A fürdő bérloje, a kolozsvári jó hírnevű és becsületeségéről ismeretes Főző József, mindent elkövet a vendégek kényelmére, s oly izletes étkeket ad jutányos áron, minél jobbat és olcsóbbat a környülményekhez képest nem kívánhatni, pedig a konyhaneműeket s a zöldségeket néha Kolozsvárról és Dézsről hozatja; s igaza volt egy gyógyvendégnek, midőn mondá: „Főző nem főz s még is jól főz.” A fürdővendégek közt van egy botanicus, egy pomologus, egy mineralogus, s nem egy ritka plánta, ásvány és bogár kerül tudományos vizsgálat alá a vendégek mulattatására. Némely gyógyvendégek szerencsejátékokban is keresnek szóródást, mi ellen senkinek se lehet kifogása; annyival több azonban Móricz bácsi forgantyúja ellen, kinek majd minden vendég adózott, mert: forog a bolondság; teszen az uraság, nincs benne csalárdság, sem pedig okosság, csak is egy mulatság, a mi hasznót nem ad.

És most Isten veletek, te bájvidék, ti éden-reggelek
Kut és fürdők regényes magányi;
Szép szemű hölgyek, kedves vendégek!

MÁNYAL

Kecskemét. (Vége) Különösen kitűnt a kitűzött kérdés vitatásában ngos Szilassi György és Szilassi István urak azon valódi prot. nyilatkozata, melyben eléadták, hogy a kecskeméti intézetet fontartatni sviragoztatni ohajlják, de úgy hogy a pesti is kellő virágzásra jusson, melyet crszágossá, sőt a két prot. egyház főintézetévé emelkedni hisznek. Az egyháziak közül Dobos János és Sziládi László urak azt emelték ki különösen, hogy a superintendentia s a prot. egyház, gyilkosság, — még pedig gyermekgyilkosság vádja s terhe nélkül, egy már létező s kormányilag is megerősített intézet kioltásához kezlet nem nyujthat és sajnálkozzva jegyezték meg, hogy a somogyi egyházmege ezt nem tekintve, kész saját szülöttére halálos ítéletet mondani, ők is a ft. elnök ur indítványát pártolák. A kecskeméti egyház részéről Csányi János, Kiss Miklós és Tormássy Mihály kiküldöttek köszönettel fogadták az indítványt, s örömeiket fejezték ki, hogy az e. megeye e bonyolult ügynek egyszer már végleges megoldását eszközli, csak Fördös Lajos lelkész és Keményfy Pál urak sürgették a pesti iskola bezárását, vagy legalább a novitatus megszüntetését, de a gyűlés megmaradt az indítvány végzésbemenetelésén, minden részletek elintézését a superintendentia által kinevezendő s kecskemétiékből is álló deputatúra bizván. Nem sokat tett, a mondhatni nem várt rendben maradt gyűlés igényeket mérséklő hatására az, hogy nt. Miskolczy István ur is határozottan ellene volt a tulköveteléseknek, de az érdem csakugyan ft. Báthory Gábor uré, ki ügyes tapintattal az az ügy élet nem csak elvette, de szerencsésen meg is oldotta azt. Vajha minden esperességekben az elnökség és gyűlés hasonlóan járna el oz ügy körül. A gyűlés többi tárgyai közt megemlítenő N.-Körös városának eddig a népnevelés érdekében hallatlan ajánlata, mely szerint 10 évig évenként ezer pengőforintot fog adni a népiskolák alapjára — mint szinte közel 10 ezeret levő fundatitot más hasonló célra. A gyűlés reggeli 9 órától d. u. 2 óráig tartott.

(M. P.)

KOLOZSVÁRI NAPLÓ.

* Folyó hó 18-dikán a városi táncsteremben kegyelmes Császáruk magas születésnapja ünnepére zártkörű táncszély rendeztetik. A résztvevők száma 350-re határozatott meg.

— Hídelvén kívül a Nádas két partját fürdősovár közönség lepi el mostanság, mely annak világhíres gyógyerejű vizében keres üdülést s nagyobb és apróbb bajaiban orvosoltatást. Világhíresnek mondám e vizet, s erre nézve két élő tanubizonyságom van, a kik egész komolysággal állíták, miképp egy londoni orvos a Nádas vizére utasította vissza a hozzá folyamodott kolozsvári patientet. Legyen e buzgó Nádas-pártolók hite szerint; de csakugyan vagyon e viznek nem közönséges vonalon

álló oly sok jótékonyága, s a minden gyógyszer mellé megkívántatott hitből csak is egy piczi adag szükséges a benne fürdőnek, hogy egész merejében egészségesse váljék az ő városiasan lankadt s elkörosodott testének a legvégső porczikája is. E viznek kivált fekete vastag iszapját tartják a testre nézve mennyei üdvárasztónak, innen lehet az, hogy vásott fiaink mintegy ösztonszeruleg nem igen szokták elmulasztani ez üdvös feketeséggel testüket tetőtől fogva talpig bekenve meg-megnyargalni magukat a Nádas körüli gyepen vagy kukorica földön, s így a természet ösztön böles ujmutatása által követendő példát adni a sokat tanult s eszüket jól kiképzett korosabbaknak, minő eljárással, vagy jobban: a szép napon való futkározással kelljen nekik is, ha éppen nem is koruktól, de legalább koruktól egy ily kezök ügyében levő patakfürdőben megszabadulni. Mert hogy a koros egyszersmind koros is legyen, tehát az egyik ó-ja ékezte legyen, az nem éppen mulhatlanul szükséges függelése az előhaladtabb életkornak. A mi ifjaink legalább ennek megczafolásán múködnek: mert szép ifjuságokkorában, és így jó korán igyekeznek a kórok több nemén és fáján átesni, tehát a korossággal járulandó nyavalyákoskodást anticipálni. Azért sietnek többen közölök távollevő fürdőkre, míg korosabbjaink itthon maradnak, mert az ő fiatalokukban az afféle előlegezésnek még nem volt divatja.

— Widdinből írják: A görög papok visszaélései ellen eddig is sok panaszk volt a bolgár keresztényeknek, a kiket ez utóbbiak nem egyebeknek néznek, mint az orosz érdekeket képviselő bérlőknek. A Stambulba ment panaszkodnak, a török kormány ismeretes hanyagsága miatt, nem levén semmi jó eredménye, a bolgár keresztény nép most oly papokat kíván, a kik született bolgárok. Ezt megtagadták nekik, s e miatt elkeseledve, az orthodox hitről kezdenek előállni. Ausztria ezen belviszályok következtében oda törekszik, hogy a bolgárokat a szerb keresztény község feje Rajacsics karlovisi érsek alá hozza; de Franciaországból mintegy kétszáz, a bolgár nyelvet tökéletesen értő, francia jézuita intézetekben növelt missionarius érkezett Bolgárországba, s ezek az országban szétjárának. Már 85 község lett általuk katolikussá. A bolgár keresztény népség egy része azonban az evang. hitre szeretne áttérni, s evang. missionariusokat kíván. Ilyenek azonban, az evang. missio-intézetek hiányos szervezte miatt, még nincsenek. Ha sikerül az orosz-érzelmű görög nemzeti sűgű papok befolyását megtörni — pedig a jelenségek után e fölött alig kételkedhetni, — Oroszország ismét azon eszközök egyikét veszti el, melyeket a porta épületeinek megrázására gondolt használhatni alkalmas időben.

— A Stuttgartban, Cotta J. G. bizományában megjelenő folyóirat „Ausland“ idei 24-ik számában A. L. aláírású ily cikket közöl: A magyarok Moldovában és Bessarabiában.

Gabona ár. Auguszt. 6-ról 1857. Bécsi-mérőjöt p. p. Tiszabúza 3 ft 36 kr. Elegybúza 2 ft 24 kr. Rozs 1 ft 16 kr. Árpa 1 ft 20 kr. Zab 1 ft 16 kr. Török búza 1 ft 14 kr.

K Ü L F Ö L D.

Az összes érdeke pillanatban három ponton látszik egybesitve: Páris, Konstantinápoly és Bengáliában.

Párisban már is eskütszék elé került az összeküvés pör. A francia kormány e lépéssel nagyra, fölöttébb nagyra vetette magát, kockára tette öntekinté, mert ha a császár élete elleni complott nem talal egyéb lenni, mint tulon-túl felingerült képzelődés vagy nagyon is szepegő töprenkedés szüleménye, akkor önma ellen fogta sodorni a vajdó hegyek gunyját a hatalom, mely egyedül saját nagysága által teheti magát tiszteletparancsolóvá. Legalább Ledru Rollint illetőleg állítják többen, kik a vádlevelekbe s bizonyítványokba bepillantottak, hogy ellene igen nehéz lesz elítéltetést eszközölni, minthogy az ezen menekült ellen fölszedett bizonyítékok igen is határozatlan természetűek. Annyi bizonyosnak látszik, miképp a kormány erőnek erejével győztesen kíván e perből kikelni, hogy ennőlfogva mintegy jogosulva érezhesse magát erőlyesebb rendszabályokhoz nyulni a még meglévő politikai szabadság maradéka ellen is.

Nem kevésbbé látszik kétesnek a francia kabinetnek sikerre czélzó reménye diplomatiái téren is — értjük a fejedelemségekben. Ámbár, mint legujabban írják, a francia, orosz és porosz hatalom (és Szardínia is, mihelyt követje utasításait megkapja) már is erőlyes tiltakozásban fejezték ki ez ügybeni egyértelmű eljárásukat; azonban még mindig nem hihetni, hogy e négyes szövetség erőlyes eljárását győzelem fogná koszoruzni egy oly kérdésben, a mely francia- orosz értelemben (a két fejedelemségnek egy államfőnek alatt egy országgá egyesítésével) oly kiszámíthatlan veszélyes hatással leendene Törökországnak független állására, Ausztriának nyugalma és biztonságára délkeleten és Angliának létezésére Ázsiában.

Ez utóbbi ügy, az angoloknak Ásiában állása, még mindig igen komolynak látszik, s hogy elegendő-e erre nézt a parlament gyámolítása, melyet az közelebről megígért, ezt a jövő fogja kideríteni. Hogy az oudhei király is belévegyült a lázadásba, növeli annak jelentőségét, mivel e fejedelemsnek csupán neve is sokat tehetett a fölkelőknél e járomlerázási kísérleteknek népszerűbbé tételére. Ezáltal az is jó formán kiviláglik, hogy e fölkelés nem tisztán katonai, hanem nemzeti jellemű; hogy ez nem „történetből“ előidézett, hanem rendszeresen előkészített, s eredetének szála mindenestre a szipoyi-ezredeken kívül — sőt tán Indián is kívül — lennének föltalálhatók.

Oroszország ugyan még eddig nem sokat látszik számbavenni Angliának ezen Indiában zavarban létét; miért is fordítaná ki belsejét, mit érez, és min mukodik.

Ha a gyúanyag jól el van rakva s meggyújtva, okos embernek előbb csak az exploziót kell elvárni, ennek kell mindenestre az első eredménynek lenni. Ez alkalommal meg kell említenünk a „K. Z.“ azon híré is, mely szerint Sefer pasa az europai nagyhatalmakhoz manifestumot intézett, a melyben a maga s családja jogait a cserkeszföldi úrsághoz fejtegeti, Oroszország viseletét megvilágítja, kinyilatkoztatván, hogy Czirakasszia, mint kiválóan muzulman ország soha sem vetendi magát Mnszkaország alá, hogy önnön hite s függetlensége mellett a legutolsó emberig küzdend, s hogy kéri a nagyhatalmak beavatkozását. Felhossa hasonszerű esetül Görögországot, mely kiválóan keresztény ország, kimondta hogy nem akar lenni a török szultán alatt, s megnyerte a nagyhatalmak támogatását; kéri, az igazság mérlege azon egy-e Görögország és Czirakasszia nézve sat.

A nagyhatalmak beavatkozása a cserkeszek érdekében nem igen várható, mindamellett is, hogy nem lehet át nem látniok, miként Oroszországra nézve a Kaukasz egy oly hatalmas bástya, mely a mig neki ellene szegül, az ő továbbra terjedhetését is Persia felé, s így egész Ásiába akadályozza.

Franciaország. Jul. 28-án. A vádkamara tegnap mondta ki ítéletét. Mazzini, Ledru Rollin és tarsai ügyében a hét vádlott az esküdtek elé utasított. Azal vádoltatnak, hogy egymás közti egyezményről fogva összeesküvést forraltak, minek czélja a császár élete elleni merénylet végrehajtása volt, mely összeesküvést tény követte a végrehajtás előkészítésére, és e büntény a büntető törvénykönyv 98-ik cikkelye által halállal fenytetetik. A három jelenlévő vádlott: Tibaldi, Bartolotti és Grilli (ugynevezett Saro) már aug. hó első felében, valószínűleg 8-án vagy 10-én az esküdtek elé kerülnek. A négy távollévő vádlott Mazzini, Ledru Rollin, Massarenti csak az in contumaciam elítéléséknél szükségelt formások teljesítése után ítéltethetik el. Ezen négy személyt azonban nem az esküdtek ítélik el, hanem a törvényszék, mint az in contumaciam elítéléséknél szokott történni. Ez ügyben, melyre természetesen nagy súlyt helyeznek, a főügyvéd fog szólni. A törvénykezési lapok némi részleteket közölnek az ügyben, melyek, mint mondják, a vád alapját képezik. A rendőrség június 1-ső napjaiban tudomást szerzett több olasz jelenlétéről, kik Londonból jövének át, hol gyakori összejöveteleket tartottak Mazzini és az europai központi bizottmány más tagjaival. Junius 10-én három Genaból jövő levelet foglalt le, melyeket Mazzini írt.

E levelek egyike Campanellához, Mazzininek az „Italia del popolo“ szerkesztőségénél volt dolgozótársához volt intézve, a második Massarentihez, s a csak néhány sort tartalmazó harmadik Tibaldinak volt szánva. A Campanellához intézett levélben, melyben az Olaszországban kivitt mozgalomról írt utasítások foglaltak, mondá Mazzini, hogy mindenekelőtt a paviai affaire-re kell gondolni, hogy az sürgős és eldöntő, s hogy minden attól függ. Tudatá tovább, hogy Massarenti őt értesíté, miképp két ember jött hozzá, kiknek, ha jók és biztosak, annyi pénzt kell adni, hogy Párisban két hónapig megélhessenek, s e célból a bankárhoz kell fordulni. Mazzini még hozzátevé, hogy két más ember is van jelenleg Párisban, de ezeknek egymástól elkülönítve kell cselekedniök, s nem szabad őket kölcsönös viszonyba hozni. Végül a Neuve-menil-Montant-utczát ajánlja, hol az anyagi feltalálhatók lesznek. Tibaldi lakott ez utczában s az ajánlat is őt érdeklé, kit elfogtak, házát megmotozták, s benne őt tört s husz töltött pistolyt találtak. Használó utasításokat tartalmazott a Massarentihez intézett irat is; a Tibaldihoz küldöttben pedig ennek ajánlja az irat két átadóját, biztosítva őt, hogy nekik hinni lehet; ezek egyike Bartolotti, a másik Grilli volt, Londonból jöttek, hol gyakori összejövetelek volt Mazzinivel, s tanácskoztak ennek Genuába leendő elutasításáról. Azon napon, midőn Tibaldit elfogák, esett e kettő is a rendőrség kezébe, mely rejthelyen lest állva, őket elfogá, midőn Tibaldit látogatni jöttek. Ugy látszik, hogy a kutatás nagyszámu papirok lefoglalásához vezetett, melyek a 10-én elfoglaltak értelmét megerősítik. Ezen iratok egyikében az egyik vádlott büntársa hanyagsága ellen panaszkodik, midőn mondja, „az öreg panaszkodik, s igen elégedetlen.“ A vizsgálat folytán Bartolotti vallomásokot tett; bevallá, miképp néki Londonban két találkozás volt Mazzinivel, és egy francziával, kit ő Ledru-Rollin-nek mondott, s hogy ezen beszélgetések folytán jött ő Grilli földiével Párisba. Az ő küldetése azonban nem volt megölni a császárt, hanem meg volt bízva, mindig állandóan a Tuilériák közelében maradni, hogy megtudja, mikor megy ki ő felsége. Grilli kezdetben mindent makacsul tagadott, de később Bartolotti példáját követve, magát esküje alól felmentettnek tartá, s bevallá, miképp Párisba jövetelének czélja volt a császárt — vett parancs folytán — meggyilkolni; hogy ezen vallomásának igazságát bebizonyítsa, megnevezé a helyet is, hol két tört rejtett el, melyeket az ő és Bartolotti számára Tibaltitól kapott. Ezen fegyvereket tényleg megtalálták a kijelett

helyen. — Mindezen vádakat Tibaldi teljesen valótlannak nyilvánítja. Ez utóbbi gépész, ki több év óta lakik Párisban.

A császár jul. 29-én este 6 órakor érkezett Párisba; a strasburgi pályaudvar lényesen kidiszlva, s katonailag megszállva volt. A magas hivatalnokok itt üdvözlék ő felségét, ki azonban nem sokáig késelt, hanem egy hatfogatu udvari kocsiába ülve három kísérvével a boulevardokon át St. Cloudba távozott. A három lándsáson kívül, kiknek egyike elöl lovagolt, s ketteje szorosán a kocsi után, a császárnak semmi más kísérete nem volt, mi annál feltűnőbb, minthogy még mindig merényekről beszélnek. Katonai, s egyéb elővigyázati rendszabályok természetesen nem hiányoztak, azonban kivéve azon néhány lovas őrzőjratot, melyek a boulevardokon végig haladtak, mielőtt a császár megérkezett, s a nagy számú rendőrgyűzőket, egyebet azokból észrevenni nem lehetett. Ugy látszik, azt akarák megmutatni, hogy semmitől sem félnek. A császár meglehetősen jó színen volt; ő is, mint kísérvői, polgárilag volt öltözködve. A közönség, mely a császár megérkezésére hírlapok által volt figyelmeztetve, nagy számmal gyűlt össze, s esendesen viselvé magát.

UJ P O S T A.

A Stambulból jul. 31. ről kelt távirati sürgöny, mely szerint ottén részleges ministeri változás történt. Mustapha, a krétai pasa nyervén el a nagyvezírséget, Reshid pasa pedig a tansimat elnökséget: mindenesetre alkalmas meglepni a keleti ügyek szemmel tartóját. Elég-tételt nyert volna tehát a francia követ stambuli egyik botránykövének Reshidnek más állomásra tételével, s ha még mint hírlík, a másik nagy galiba Redcliffe lord is szabadságidőt kapott néhány heti eltávozásra, akkor elégtelbben keresheti Franciaország a tisztességes mó-

dot, mikép hagyassa el az unio ügyét, ha ugyan ez állítás való. Egyideig még természetesen sürgőlni riadozni kell az „unio“ hangot, míg lassan lassan nagy vonlatva elenyész, s ily formán fog hangzani a világ fulébe: unni jól így riadozzák még folyvást a francia lapok, hogy Thouvenel követelni fogja a moldovai választások megsemmisítését, s Vagorides uram letételét; és ha a porta vonakodnék ől letenni, szakassza felbe diplomatiai összeköttetését a portával, s fordítson hátat Stambulnak. Mint újabb tudósításokból látjuk, a francia követ már két hét előtt előre utasítva volt a moldovai bekövetkezendő választások érvénye ellen tiltakozni.

Egyébiránt az egyesítési nagy zajban, hűhóban a legnevezetesebb dolog az, hogy utóljára is nem maga az egyesítés forog kérdésben, de csak az, ki szava dönt az aranykürtnél. Tudvalevő, hogy azon befolyást, melyet a különféle kormányok a portánál gyakorolnak, általában hatalmi állásuk ismertetőjéül szokták tekinteni. Minthogy már Franciaországnak kevésbé áll érdekében a fejedelemségek egyesítése, mint inkább az, hogy maga minél magasabb fokra jusson e politikai erőméről: természetes, hogy mindezen tiltakozás utóvégre is kevesei változtat az aldunai viszonyokon, és pedig annál inkább, hogy a török kormány és hivatalnokai eddigelé nem tértek le a jogtérrel.

A francia császár Angliába utazásának ez ügyre nézve természetesen nagy jelentőséggel kell lennie, s mely igen készülnek az ottan tartandó értekezletre mutatja már azon körülmény, hogy Napoleon Walewskiki és Persigny grófok által kísérteti magát, miáltal angol részről Palmerston s Clarendon lordokat várják a királynő nyári mulatóhelyén. Vajjon lord Redcliffe nem éppen az ezen összejövetelekre tett előkészületeknek köszönheti-e elhivatását?

A muszkák izgatásával tele a világ szája. A dunai fejedelemségekre nézve mindinkább kitűnik, hogy az egész unio-kérdést orosz cselszövény mozgatja, hű szolgálai

a görög pópák segélyével, s egyedüli célja a török birodalom épségét aláásni, s aztán az egy falattá lett fejedelemségeket felfalni. Görögországban is ujjalag nyíltan beszélnek a görög népesség általános felkelésének szükségességéről a török uraság ellen, s ezen esetben reménylik, hogy az oláhok, bolgárok, bosnyákok, montenegróiak és szerbek is, tömegestül csatlakozni fognak ezutal a mozgalomhoz. — Az algol kormány elrendelte, hogy Corfu, a jóniai szigetek egyike, haladék nélkül erősíttessék.

A „M. Post“ tudósítója angol ellenes, de nem hitelesség nélküli forrásokból merítve közli azon hírt, hogy az egész ind. sergen erőt vett a lázadás szelleme s legalább 15,000 (?) európai seregbe van szükség, hogy a brit uralmat Indiában fentartsák. Egyébiránt maga a „M. Post“ nézete szerint a tudósítások elég fontosak ugyan arra nézve, hogy aggodalmat gerjesszenek, de még sem olyanok, hogy India elvesztésétől kelljen rettegni. A „Times“ azt véli, miképp a legutóbbi indiai tudósításokból világosan kitűnik, hogy a lázadás az ország belsejében, az északnyugati tartományokra szorítkozik. A hadműködési alap sehol sincs megháborítva. A mindenfelől elősiető csapatok csakhamar képesek lesznek megtámadni a lázadókat, s az árulás és kétségbeesés szintén előmozdítandják a harcznak gyors bevégezését.

— Párisban jul. utolsó napjaiban a hatóság nagy elővigyázati készüléteket tett. A csapatok egy része hadi lábon állt s a „Père la Chaise“-t katonaság őrzé, mivel az a hire járt, hogy egyszerű demonstratio készül. Béranger koporsóját a temetőből a Pantheon akarták vinni. A Pantheon, melyet III. Napoleon ismét a papságnak adott át régebben, mint tudva van, Franciaország nevezetesebb embereinek temetkező helye volt.

Bécsi börzse. Augst. 4-kén Erdélyi urb. pap. 80 Magyar urbéri pap. 81 1/4 Nemzeti kölcsön 84 1/4, Arany pénz 7 1/4, Ezüst 4 1/4.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: BERDE ÁRON.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(38)

NÖVÉNY-FOGPOR

G. J. POPP-tól.

Fogorvos s az Anatherin-szajviz sat. kiv. tulajdonosa.

E növény-fogpor aként tisztítja a fogakat, hogy naponkénti használata által nemcsak a szokott, annyira kellemetlen borkó távolítatik el, de a fogak zomacsa fejébb és gyöngédebb lesz; erősíti a foghúst, s ezáltal a már megromlott fogak épségét visszaadja, és kellemes illattal a száj legrosszabb szagát is eltávolítja.

Egy skatulya ára 36 kr. p. p. Található Kolozsvárt Wolff J. gyógyszerárán és Tordán Wolff Gábornál

(233)

A trieszti cs. kir. szab. Riunione adriatica di sicurtá alólírt főügynökségének van szerencsése a n. é. közönséggel tudatni, miképp fel van hatalmazva:

1. Biztosításokat tűz és villám ellen, az az oly ingó és ingatlan tárgyakra, melyek a tűz általi veszélynek vannak kitéve u. m.

Lakó-gazdasági és gyári-épületekre, az azokban levő bútortálat; árucikk-szobákra, gabonára, mind számban a szabadban vagy csűrben, mind kicsépelve továbbá szénára és minden más marha-eledel gyűjteményekre sat.

2. Biztosításokat utazó vagyonra vízen vagy szárazon.

3. Ugy szintén jégverés ellen minden gabona nemekre, kereskedelmi-növényekre és szőlőre, az azonnali és teljesértékbeni kártérítés kötelezettsége mellett.

4. Biztosításokat az ember életére, pénztömegekre, nyugdíjakra és házassági adományokra a legelőbb díj-tételek mellett, — fogadni el.

Szabályok, díjajztromok és biztosítási kérvények, az alólírt főügynökség íródjában ingyen kaphatók, a hol mindenféle, a biztosítási ügyet érdeklő felvilágosítás is készséggel megadatik:

a kolozsvári főügynökségtől,
Wokál János.
Íróda bel. monost. utca 178 sz.

(228)

Czélserűsége által elismert és téli takarmány termesztésére igen hasznos
ŐSZI REPAMAGOT
ajánl fűszerárus BARABÁS KÁROLY özvegye
Főter. gróf Rhédei ház.

(71)

A Popp gyórkó orvos úr (belváros Goldschmidsgasse, 604 sz.) Antherin-szajvizének használata által meggyőződtem annak kitűnő jöhatásáról, a foghús és fogakra; minél fogva a szenvedő emberiség érdekében egész biztossággal mindenkinek ajánlom e szajviz használatát Bécs, 14-ik május, 1856.

Gróf Fürstenberg, m. k. cs. k. lovassági tábornok, sat. Bizományosok: Kolozsvárt Wolff J. gyógyszerész. Szébenben: Zóhrer Ferencz. J. Brassóban: Kim. Klockner és Hoffmann J. Szászvárosban: Leonhard F. J. M. Várhelyi: Fogarasi D. Medgyes: Oerendi F. J. Segesvárt: Misselbacher B. J. Károlyfejevárt: Megay F. Beszterczén: Dietrich és Fleischer K. Várhelyen: Kléber, gyógyszerész Erzsébetvárosban:

(229)

A róza és párizs utcára rugó volt „HO-NI KÁVÉHAZ“ kiadó, és egy tekeaszta eladó. Értékezhethi belső-monostortutca 189 sz.

(231)

Alábbírt ezennel tudatja, miszerint herczeg Ruszpoli Ágoston ő magassága bedecsi, deritei, erdőfalvi, ő bikali, pányiki, paptelki, szépenyeri-szentmártoni és völcsi részjóságait eladóvá tette és azoknak szabad kéztől eladására alólírtat megbízta

Kolozsvárt, jul. 25. 1857.
Gróisz Ferdinánd orsz. ügyvéd.

(232)

(2-3)

Eladó-birtok.
Károlyfejevártól fél órányira fekvő Sárd helységében mintegy 560 vécányi szántóból, 50 székér szénatermőből és mintegy 150 hold erdőből álló birtok, korcsmával és malom joggal, valamint újból felépült terjedelmes gazdasági udvarral és urasági lakházzal, nem különben a vidékben leghíresebb szőlőhegygyel együtt, melynek természet mintegy 4000 vederre lehet tenni, szabad kézből eladó. A fundus instructus ugy a gazdaság, mint a szőlőre is a jószággal adódik el. A venni szándékozók Gróisz Ferdinánd ügyvédnél kaphatnak bővebb felvilágosítást.

(220)

(6-6)

Palackférgek ellen
csalhatlan szer találtaik MARKOVITS J. kereskedésében. Kolozsvárt, középútca 458.
Ára egy /vegecskének 16 kr. pp.

Schmidt F. Thordán: Wolff G. gyógyszerész. Balázsfalván: Kovrig Tivadar.

(219)

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében
Kolozsvárt kapható:
VÖRÖSMÁRTY
mellszobra 4 pengőf.

HUNYADI JÁNOS
szobra 8 pengőf.

HOIT SY M. Dinnyetan, vagy a dinnye növény s annak termesztésénél előforduló tárgyak elméleti ára 30 kr.

SZATHMÁRY K. Magyarhon fénykora történeli regény 3 kötet ára 3 ft.

(10)

MOLL

SEIDLITZI POR.

Az utolsó párisi világműkiállításán a hivatal s Wiener-Zeitung szerint minden hasonló házi orvosszerek felett **egyes-egyedül** méltott **jutalom-medallere.** s a nemzetközi bíróság ezen souverain ítélete által megezőfolhadan bizonyítvány van adva arról, hogy ezen készülmény minden kül- és belföldi ily-szerű készülményeket jóságával és becességével felülmul.

Egyedüli központi szállító raktár: Bécsben a Gólya czimerű gyógyszerár., Tuchlauben, a Wandl-hotell 1 szembén.

Egy bepecsételt satul ára: 1 ft. 12 kr p. p., a melyhez pontos haszná-lásmódi utasítás van mellékelve, különböző nyelveken.

Főraktár Kolozsvárt: RITTER TRAUOGOTT özvegye gyógyszer-tára, b. Monostortutczában. Szászvárosban SPECH gyógyszerésznel. Besz-terczén SZONGOTT, Déván BÜCHLERNEL.

Ezen Seidlitz-porok, melyeket mindenütt számtalan példák és hosszas tapasztalás oly hasznosaknak talált, hogy azok hire a birodalom határait túlszárnyalta. Hogy MOLL-féle Seidlitz-porok minő győgyerővel bírnak jelesen a gyomorhajokban és szorulásokban, hogy minő segélyt nyújt a májbajokban, szorulásokban, aranyérben, szédülésben, szívdobogásban, vértululásban, gyomorgörcsben, nyálkásorásban s különböző női betegségekben, azt megállapított tények bizonyítják, és számtalan ingerlékeny személyeknek nyújtott lényeges könnyülést és új tetterőt ezen szerek okos használata.

Ugyan ott mindig kapható: Csuka-máj olaj (Darrsch Leberthran-ölh).

(213)

Elismerés

Bittner Gyula, gloggnitzi gyógyszerész urnak.

Tisztelt uram!

Egy trattenbachi hasznóbérlő leánya, névszerint Tauchner Maria Anna, 20 éves, a mult nyáron menet közben nagyon folhevülvén, hegyi hideg vizet talált inni. minek következtében mellfajdalmat és oldalnyílásokat kapott, ezt nyálka- és vérköpés követte, míg végre oly beteg lön, hogy a halotti szent kenetet fölvette. Azonban orvosi rendelet következtében az ön schneebergi növény-alloppját használnván, már két üvegese bevétele után jelentékeny javulásnak örvendett, s immár isten segédelmével remélheti, hogy az ön schneebergi növény-alloppjának használata által egészsé-gét teljesen vissza fogja nyerni.

Szolgálok ez önnek örvendetes tudomásul schneebergi-növény-alloppjakülönös győgyerejéről. A fennebbiekot igaz lélekkel és saját kezű aláírás mellett bizonyítjuk, Trattenbach, jannár 8-dikán 1857.

Trattenbach	Kranichberg	Weninger Mátyás s. k.
egyh.	közs. előjárósága	polgármester.
pecsétje.	pecsétje.	

Valódi Schneebergi-Növény-Allopp kapható:

Kolozsvárt: Wolff János gyógyszerésznel; Brassóban: Gyertyánffy; Tordán: Welits Sámuel; és Wolff G. gyógyász. M. Váshelyen: Braun József és társánál. Aradon: Phobst F. J.; Temesváron: Kraul János. Lugoson: Arnold József; Verseczen: Carnass J.; Pancsován: Graff W. K. gyógyász. Kubinyban: Czitkavstó Balázsnál.

(234)

(1-2)

A pesti magyar kereskedelmi bank igazgatósága:
ezennel közhírré teszi: hogy ezen intézet az új számvetési és az az 1857-ki június 1-től kezdve a pénz-betételeket 5 perccenttel

Egyébiránt az ezen ügybeli módózatok változás nélkül maradnak.

B. Poamaniczky László m. k. elnök
Perger Ignác m. k. bank igazgató.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda nyomdájában.